

Petőcz András

Karácsony, '89

(Farkas Árpádnak)

*Olyan az egész, mint még soha.
Televízió előtt. Különös pillanatot.*

*Valami ideges vénembert látunk.
Döbbsenten nézzük, mennyire senki.*

*A sapkáját gyűrögeti. Motyog.
Kabátban ül, fütetlen pincében talán.*

*Látjuk a kivégzését egyenes adásban.
Nem hisszük el, hogy elpusztítható.*

*Ki volt ez, aki meghalt?, kérdezi valaki.
Meghalt tán, valóban?, egymást kérdezgetjük.*

*Országokat erőszakolt meg, mondja valaki.
Mindannyiunkat megerőszakolt, szólal meg valaki más.*

*És csak ott hever a földön.
Mint bármelyikünk, aki már halott.*

*Majdnem emberi, suttogja valaki.
Állunk, pohárka borral a kezünkben.*

*Karácsony van, ünnep.
Különös születésnap.*

*Igen, azon a napon megszületett.
Volt jászol, voltak bárányok is.*

Hó hullik, lefut orcájáról a földnek,
gondolom magamban akkor, este.

*Valóban megszületett valaki?
Valóban megszületett volna?*

*Nézzük a tévét. Különös pillanat.
Egyenes adásban – forradalom.*

Farkas Wellmann Éva

Emléksorolás '89-ből

*Nem tudni, hogy azokban a napokban a tévé volt-e rossz,
hogy csak időnként hallatszott, villódzott föl egy-egy hír,
akkoriban mindig meghibásodtak ezek az eszközök,
ennek ellenére folyton jöttek az értesítések,
ha nem a rádióból, hát az utcáról,
mindenki híreket mondott,
valami pezsgett,
valami bomlott,
és nem tudatosítottam, tízévesként,
hogy még csak egy taknyos tízéves vagyok,
akinek semmi köze nincs a forradalomhoz.
Akkor azt hittem, hogy ahhoz a decemberhez
nagyon is közöm van,
ahogy addig tán semmihez,
és – városból visszaszökött szünidős –
szállítottam Kányádban a hírmorzskákat
(rém- és valódi tényeket),
és az asszonyok, akik higgadtan karácsonyváró
kenyeret sütöttek,*

*riadtan kapták szájuk elé a mutatóujjukat, hogy jaj,
hallgass,*

nehogy valaki meghallja, gyermek.

*A család Marosvásárhelyre készült esküvőre,
húszpercenként döntött másképp a rokonság,
elindulunk, nem indulunk,*

*aztán maradtunk, mert akkorra már bekerítették
a várost,*

lőttek,

*Ágiék elől elvitte a show-t a forradalom,
örültek, hogy néhány fotón megmaradhatott
a szinte titokban történt pillanat,*

*aztán a szülők mégiscsak autóba ültek,
és elmentek Vásárhelyre, mert az éppen ott vakációzó
bátyámról az a hír jött, hogy tizennégy évesen
egy tank tetején lengeti a címer nélküli zászlót.*

Aztán már égett minden,

*Udvarhelyen a papírhalmozok, autók
és a rendőrség, szétdobált kartotékok.*

Megint csak hírek, halottakról.

*Az a nap, amikor először mondta valaki,
hogy vége, december 22-én, az a nap
ma is megvan az időben,*

*fel szerettem volna írni valahová
nagyon nagy betűkkel, csak annyit, a dátumot.*

Aztán engem is hazavittek,

*a falvak, városok végén
ellenőrizték az autókat,
nem lehetett tudni, hogy*

ki állít meg, jó vagy rossz szándék okán.

*Látom, a szüleim zöldséget pucolnak az
ünnepi leveshez, és összenéznek: ez legalább van.*

*A félelem, az eufória és remény soha
többet nem állt úgy össze egyé,
ilyen izgalmmal vegyített csodálkozássá.*

*Azóta sok mindent hallani a forradalomról,
kezdve attól, hogy talán meg sem történt,
hogy jobb volt előtte minden,
hogy elveszett.
A forradalmak rendre kialusznak.*

*Volt egyszer, hol nem volt,
karácsony, örömmünnep.*

Abban az évben nem került szóba az ajándék.

Dimény H. Árpád

történet a boldogságról

Ebben a sápadt fényben boldogok leszünk*
*az a darabka ég amit látunk tiszta
időről időre csillogó fények világítják meg
aztán sápadtan hullnak vissza arcodra kedvesem
szétszóródnak majd kialusznak szemed gödrében*

*minden ami kimondható
annak ellentmondható
ebben a sápadt fényben
boldogok NEM leszünk*

*havazásra érett felhőfirtők felettünk új öröm alatt
nemcsak szavakból áll boldogságunk kelléktára
keskenyvágású szemed sötétje elnyeli a sápadt fényeket
karácsonyi díszekét is melyeket felszegeltem
szobám falára mert békét teremt középre is
az álgerendára mintha erre épülne*

*az egész cudar világ álég álfény áhang álsemmi
ezért oly nehéz elviselni ezt a mesterséges szimbiózist*

*ebben a sápadt fényben nem elbitorolni
hagyni a tehetetlenségi erőt dolgozzon
a dráma nagyszabású ha boldogok leszünk
ha meg nem akkor azért
a kép fennköltén apokaliptikus
karácsonyi vásár mennyből angyalkás
dal tüzeli a népeket
egy mézeskalácsról töviskoronás Krisztus-arc
ez aztán elcseszett üzenet
veszekszünk elrohansz
„Ha elmész, ha itt hagysz, ne is gyere vissza!”
nem indulok utánad
egy kocsmában pásztorok
megisszuk piánkat*

*vagy veszekszünk aztán csendben kiveszem
a babakocsit a csomagtartóból
majd egy üveg bébiételt
és nézem az Anyát ahogy eteti fiát
Ebben a sápadt fényben boldogok leszünk
írom mantrázom mert a történeteink
idővel valósággá válnak
és feledve haragunk szelídiül*

*Az álló betűs sorok idézetek Bogdán László *Téli örö-
mök. Az asztaltáncoltatás* című verséből.